

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1615/2021
21.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Синиша Миладиновић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Вања Вукићевић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5318/20 од 23.12.2020. године, у седници већа одржаној 21.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5318/20 од 23.12.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5318/20 од 23.12.2020. године, одбијена је жалба тужиље и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 14706/18 од 18.02.2020. године, којом је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је ништав уговор о доживотном издржавању закључен дана 05.04.2002. године пред Првим општинским судом у Београду под ознаком ЗР 1050/2001, између сада пок. ВВ, бившег из ..., као примаоца издржавања, и тужене ББ из ..., као даваоца издржавања, обавезана тужиља да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 165.604,00 динара и ослобођена тужиља од плаћања трошкова судских такси.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена ББ и сада пок. ВВ закључили су брак ...1991. године и током трајања брачне заједнице, дана 05.04.2002. године пред Првим општинским судом у Београду закључили су уговор о доживотном издржавању под бројем ЗР 1050/2001, којим уговором се тужена, као давалац издржавања, обавезала да ВВ, као примаоца издржавања, доживотно издржава на тај начин што ће му обезбедити храну, одећу, обућу, медицинску помоћ и одговарајућу негу у старости и евентуалној болести, као и свакодневне уобичајене потребе, и да ће га о свом трошку након смрти сахранити и дати подушја и подићи споменик, све према месним обичајима, док се сада пок. ВВ, као прималац издржавања, обавезао да се даваоцу издржавања, по његовој смрти, пренесе у својину и државину стан број .. у приземљу куће број .. у улици ... у ..., површине 60 м² на кп бр. .. уписан у зк.ул. број .. КО ... . Наведени стан прималац издржавања је, као купац, стекао уговором о купопродаји овереним пред Другим општинским судом у Београду Ов број 3470/91 од 29.10.1991. године, закљученим са предузећем „Дуга“ ДД Београд, као продавцем. Према налазу неуропсихијатра, приликом закључења наведеног уговора о доживотном издржавању сада пок. ВВ је био свестан, правилно орјентисан у сва три психијатријска правца, свестан својих поступака, без знакова акутне и хроничне душевне болести. За време трајања брачне заједнице тужена и сада пок. ВВ живели су од својих пензија, с тим што је тужена осим инвалидске пензије коју је остварила у Србији, примала и пензију од немачког пензионог осигурања. Сада пок. ВВ примао је новчану накнаду за помоћ и негу другог лица и накнаду за телесно оштећење, јер му је од једанаесте године живота утврђен физички недостатак који се одразио на кук и једна нога му је остала краћа, те је носио ортопедску ципелу, а касније и штаку. Имао је туберкулозу костију и проблема са срцем због чега није могао да хода и често је ишао код доктора, а последњих година живота више је лежао него што се кретао. Преминуо је дана ...2017. године. Након његове смрти туженој је припало право на породичну пензију у износу од 40.256,49 динара. За све време трајања брака тужена се бринула о њему, водила га код доктора и бринула о свим његовим потрештинама и кућним пословима. Тужилја је ћерка сада пок. ГГ, рођене ..., која је рођена сестра сада пок. ВВ. Тужилја је свог ујака сретала повремено, а од 1991. године видела га је само једном. Такође, ни остали чланови родбине нису га посећивали нити су имали близак однос са њим.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да закључење уговора о доживотном издржавању није имало за циљ да се изиграју наследни интереси законских наследника, већ да се примаоцу издржавања пружи посебна пажња и нега због старости и нарушеног здравственог стања, што представља основни елемент и допуштени циљ уговора, те како је исти закључен пред судом у строгој форми предвиђеној чланом 195. Закона о наслеђивању, то предметни уговор није ништав, односно супротан императивним прописима, јавном поретку или добрим обичајима.

По оцени Врховног касационог суда, неосновано се ревизијом указује да се наведени закључак нижестепених судова заснива на погрешној примени материјалног права.

Чланом 194. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95, 101/2003 и 40/2015), прописано је да се уговором о доживотном издржавању обавезује прималац издржавања да се после његове смрти на даваоца издржавања пренесе својина тачно одређених ствари или каква друга права, а давалац издржавања се обавезује да га, као накнаду за то, издржава и да се брине о њему до краја његовог живота и да га после

смрти сахрани (став 1). Ако што друго није уговорено, обавеза издржавања нарочито обухвата обезбеђивање становања, хране, одеће и обуће, одговарајућу негу у болести и старости, трошкове лечења и давања за свакодневне уобичајене потребе (став 3).

Уговор о доживотном издржавању је двострано обавезан, теретан, алеаторан уговор, за чије закључење је предвиђена строга форма, јер уговор мора бити закључен у писменом облику, оверен од стране надлежног органа и са упозорењем да имовина која је предмет уговора не улази у заоставштину примаоца издржавања и да се њом не могу намирити нужни наследници. Осим тога, овај уговор се закључује и с обзиром на посебна својства личности (*intuitu personae*).

Код утврђеног да је сада пок. ВВ у моменту закључења уговора био свестан својих поступака и способан за расуђивање и пуновласно предузимање правних радњи, да уговор садржи јасно дефинисане обавезе уговорних страна, да је закључен у писаној форми и оверен од стране надлежног суда, уз одговарајућу клаузулу о датом упозорењу о последицама закључења, то је исти закључен у складу са одредбама члана 194. и 195. Закона о наслеђивању. Надаље, код чињенице да сада пок. ВВ није имао блиске односе са рођеном сестром, нити тужиљом, својом сестричином, као најближим сродницима, нити га је остала родбина посећивала и звала, те имајући у виду да се уговор о доживотном издржавању закључује са особом у коју прималац издржавања има поверења, на коју може да се ослони да ће га неговати и водити бригу о њему у старости и болести, што се кроз складну брачну заједницу са туженом управо и потврдило, то јасно произлази да циљ закључења предметног уговора није био да се изиграју наследна права законских наследника, већ да се примаоцу издржавања обезбеди сигурност у пружању неопходне неге и помоћи. Због наведеног, неосновано се ревизијом указује да је мотив за закључење спорног уговора недопуштен и супротан правилима морала. Такође, без утицаја на другачију одлуку су ревизијски наводи тужиље да су обавезе тужене, као даваоца издржавања, биле идентичне њеним законским обавезама, као брачног друга. Наиме, код утврђеног да је сада пок. ВВ био нарушеног здравственог стања до мере да му је била потребна туђа нега и помоћ, да је често одлазио код лекара, отежано се кретао, а последњих неколико година живота ретко и устајао из кревета, да је тужена због тога морала да му пружи посебну помоћ и негу при обављању свакодневних хигијенских потреба, то је обим услуга које је тужена пружала сада пок. ВВ за време трајања уговора о доживотном издржавању, оправдао сврху и циљ располагања имовином у њену корист путем уговора о доживотном издржавању с преносом имовине након смрти, чијем закључењу по вољи и разумном опредељењу примаоца издржавања препрека није било. Имајући у виду све претходно наведено, као и то да закључење уговора о доживотном издржавању између супружника није законом забрањено, те у конкретном да сада пок. ВВ за свог живота није имао примедбе на извршавање уговорних обавеза од стране тужене, то је правилан закључак нижестепених судова да предметни уговор није противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, због чега није ништав у смислу члана 103. Закона о облигационим односима.

Овај суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале наводе ревизије, али је оценио да су неосновани, јер суштински представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Марина Милановић с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**